

ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗΣ

Ο πατέρας του Καραθεοδωρή, [Στέφανος Καραθεοδωρή](#), ήταν νομικός από την [Κωνσταντινούπολη](#) με καταγωγή από το Μποσνοχώρι ή Βύσσα (σήμερα μεταφέρθηκε στη [Νέα Βύσσα](#) του [Νομού Έβρου](#)) της [Δυτικής Θράκης](#). Εργάστηκε ως διπλωμάτης για την [Οθωμανική Αυτοκρατορία](#), αρχικά ως γραμματέας και κατόπιν ως πρέσβης του Σουλτάνου στις [Βρυξέλλες](#), την [Αγία Πετρούπολη](#) και το [Βερολίνο](#). Η μητέρα του Καραθεοδωρή, Δέσποινα το γένος Πετροκοκκίνου, κατάγονταν από τη [Χίο](#).

Η μητέρα του πέθανε όταν ο Κωνσταντίνος ήταν μόλις έξι ετών και ο νεαρός Καραθεοδωρή ανατράφηκε από την γιαγιά του, Ευθαλία Πετροκόκκινου. Μεγάλωσε σε ένα ευρωπαϊκό, επιστημονικό και [αριστοκρατικό](#) περιβάλλον, με ζωντανά τα στοιχεία της ελληνορθόδοξης οικογενειακής καταγωγής. Πέρασε τα παιδικά του χρόνια στις [Βρυξέλλες](#), όπου ο πατέρας του ήταν πρέσβης της [Υψηλής Πύλης](#) από το [1875](#), με αποτέλεσμα να έχει ως μητρική γλώσσα τα [ελληνικά](#) και τα [γαλλικά](#). Πριν ακόμη μπει στην εφηβεία μιλούσε [τουρκικά](#) και [γερμανικά](#).

Από το [1883](#) έως το [1885](#) φοίτησε σε σχολεία της [Ριβιέρα](#) και του [Σαν Ρέμο](#). Ένα χρόνο φοίτησε σε γυμνάσιο των [Βρυξελλών](#), όπου στο μάθημα της [Γεωμετρίας](#) αισθάνθηκε την αγάπη και την κλίση που είχε για τα [Μαθηματικά](#). Το [1886](#) γράφτηκε στο γυμνάσιο Ατενέ Ρουαγιάλ των Βρυξελλών, από όπου αποφοίτησε το [1891](#). Στο [Βέλγιο](#) τότε γινόταν διαγωνισμός μαθηματικών στον οποίο κλήθηκε η τάξη του να διαγωνιστεί για δύο χρονιές κατά σειρά και ο Καραθεοδωρή πήρε την πρώτη θέση και τις δύο χρονιές.

Τα νεανικά χρόνια

Από το 1891 έως το [1895](#), σπούδασε πολιτικός μηχανικός στη Στρατιωτική Σχολή του [Βελγίου](#) στις [Βρυξέλλες](#). Με την αποφοίτησή του, το 1895, αποδέχτηκε την πρόσκληση του θείου του, [Αλέξανδρου Στεφάνου Καραθεοδωρή](#), ο οποίος ήταν [γενικός διοικητής της Κρήτης](#), και τον επισκέφθηκε στα [Χανιά](#). Εκεί γνωρίστηκε με τον [Ελευθέριο Βενιζέλο](#). Στην συνέχεια πήγε στην [Λέσβο](#), όπου μετείχε στην κατασκευή έργων οδοποιίας, ενώ το [1898](#) πήγε στην [Αίγυπτο](#), για να εργαστεί ως μηχανικός στην [βρετανική εταιρεία](#) που κατασκεύαζε το [φράγμα στο Ασουάν](#). Στην [Αίγυπτο](#) συνέχισε να μελετά μαθηματικά συγγράμματα, ενώ έκανε και μετρήσεις στην κεντρική είσοδο της [πυραμίδας του Χέοπα](#), τις οποίες και δημοσίευσε.

Στην [Αίγυπτο](#), ο Καραθεοδωρή κατάλαβε πόσο μεγάλη γοητεία και επιρροή ασκούσαν επάνω του τα Μαθηματικά και συνειδητοποίησε πως η δουλειά του μηχανικού δεν ήταν εκείνη που αναζητούσε το ανήσυχο πνεύμα του. Έτσι το [1900](#), ο 27χρονος πια Καραθεοδωρή, προς μεγάλη έκπληξη των δικών του, αποφάσισε να εγκαταλείψει το επάγγελμα του μηχανικού και να πάει στην [Γερμανία](#) για να σπουδάσει Μαθηματικά. Για δύο χρόνια παρακολούθησε μαθήματα Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο του [Βερολίνου](#).

Τα πρώτα επιστημονικά βήματα

Στο Βερολίνο ο Καραθεοδωρή είχε την τύχη να παρακολουθήσει μαθήματα από μεγάλους μαθηματικούς όπως ο [Χέρμαν Σβαρτς](#) (Herman Schwarz), ο [Γκέοργκ Φρομπένιους](#) (Georg Frobenius), ο Έρχαρντ Σμιτ (Erhard Schmidt) και ο Λάζαρος Φουξ (Lazarus Fuchs). Ο Σμιτ το φθινόπωρο του [1901](#) έφυγε για το πανεπιστήμιο του [Γκέτινγκεν](#) και παρακίνησε τον Καραθεοδωρή να αποφασίσει να εγκατασταθεί κι εκείνος εκεί. Έτσι το [1902](#), ο Καραθεοδωρή μεταγράφηκε στο Πανεπιστήμιο του Γκέτινγκεν για να κάνει διδακτορική διατριβή υπό την επίβλεψη του [Χέρμαν Μινκόβσκι](#) (Hermann Minkowski).

Το Γκέτινγκεν εκείνη την εποχή είχε θεωρηθεί σαν το μεγαλύτερο κέντρο των [Μαθηματικών](#) και δύο διάσημοι καθηγητές, ο [Νταβίντ Χίλμπερτ](#) (David Hilbert) και ο [Φέλιξ Κλάιν](#) (Felix Klein), δίδασκαν εκεί. Αυτοί οι δύο σπουδαίοι μαθηματικοί επέδρασαν πολύ στη ζωή και στη σταδιοδρομία του ως μαθηματικού. Ο Καραθεοδωρή αναγορεύτηκε διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο του Γκέτινγκεν το [1904](#) και αμέσως μετά ζήτησε να εργαστεί στην [Ελλάδα](#). Οι αρμόδιοι όμως του απάντησαν ότι είχε ελπίδες να διοριστεί μόνο σαν δάσκαλος σε σχολεία της επαρχίας. Τότε γύρισε στη Γερμανία, όπου τον επόμενο χρόνο ([Μάρτιος 1905](#)) αναγορεύτηκε υφηγητής των Μαθηματικών στο Πανεπιστήμιο του Γκέτινγκεν. Στο ίδιο πανεπιστήμιο δίδαξε μέχρι το [1908](#). Την ίδια χρονιά παντρεύτηκε την τότε 24χρονη Ευφροσύνη, με την οποία απέκτησε δύο παιδιά, τον Στέφανο και τη Δέσποινα.

Η επιστημονική αναγνώριση

Από το [1909](#) έως το [1920](#) δίδαξε [Μαθηματικά](#) σε διάφορα γερμανικά ακαδημαϊκά ιδρύματα: [Αννόβερο](#), [Μπρέσλαου](#) ([Βρότσλαβ](#) στην σημερινή [Πολωνία](#)), Γκέτινγκεν και [Βερολίνο](#). Η φήμη του ως μαθηματικού τον έφερε σε φιλική και επαγγελματική επαφή με άλλους μεγάλους ομολόγους της εποχής του όπως ο [Μαξ Πλανκ](#) (Max Planck), ο [Άλμπερτ Αϊνστάιν](#), ο Σβαρτς, ο Φρομπένιους, ο Σμιτ, ο [Ντάβιντ Χίλμπερτ](#), ο Κλάιν, κ.ά.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΤΣΟΧΑΝΤΑΡΗΣ

ΜΑΡΙΝΑ ΤΣΙΛΑΛΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗΣ

Ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή ([Βερολίνο, 13 Σεπτεμβρίου 1873](#) – [Μόναχο, 2 Φεβρουαρίου 1950](#)) ήταν Έλληνας μαθηματικός που διακρίθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο Καραθεοδωρή ήταν γνωστός εκτός [Ελλάδας](#) ως **Constantin Carathéodory** και συχνά αναφέρεται (λανθασμένα) ως **Καραθεοδωρής**. Το επιστημονικό έργο του Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή επεκτείνεται σε πολλούς τομείς των [Μαθηματικών](#), της [Φυσικής](#) και της [Αρχαιολογίας](#). Είχε σημαντικότερη συνεισφορά ιδιαίτερα στους τομείς της [πραγματικής ανάλυσης](#), συναρτησιακής ανάλυσης και [θεωρίας μέτρου και ολοκλήρωσης](#)

Η επιστημονική αναγνώριση

Από το [1909](#) έως το [1920](#) δίδαξε [Μαθηματικά](#) σε διάφορα γερμανικά ακαδημαϊκά ιδρύματα: [Αννόβερο](#), [Μπρέσλαου](#) ([Βρότσλαβ](#) στην σημερινή [Πολωνία](#)), [Γκέτινγκεν](#) και [Βερολίνο](#). Η φήμη του ως μαθηματικού τον έφερε σε φιλική και επαγγελματική επαφή με άλλους μεγάλους ομολόγους της εποχής του όπως ο [Μαξ Πλανκ](#) (Max Planck), ο [Άλμπερτ Αϊνστάιν](#), ο Σβαρτς, ο Φρομπένιους, ο Σμιτ, ο [Ντάβιντ Χίλμπερτ](#), ο Κλάιν, κ.ά.

Ιδιαίτερη ήταν η σχέση που συνέδεε τον Καραθεοδωρή με τον [Άλμπερτ Αϊνστάιν](#). Οι δύο άνδρες γνωρίστηκαν το [1915](#) διατήρησαν μια επιστημονική σχέση, στηριγμένη στην αλληλοεκτίμηση και σεβασμό. Τότε άρχισε και το ενδιαφέρον του Καραθεοδωρή για την [Θεωρία της Σχετικότητας](#).

Το [1911](#), μετά από πρόσκληση του [Ελευθέριου Βενιζέλου](#), ο Καραθεοδωρή συμμετείχε στην επιτροπή επιλογής καθηγητών για το [Πανεπιστήμιο Αθηνών](#). Το [1913](#) έγινε καθηγητής της Α΄ έδρας της μαθηματικής επιστήμης του Πανεπιστημίου του Γκεντινγκεν, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι το [1918](#). Το [1920](#), πάλι με πρόσκληση του Βενιζέλου, ανέλαβε να οργανώσει το [Ιωνικό Πανεπιστήμιο](#) στη [Σμύρνη](#). Η απόφαση του Καραθεοδωρή να επιστρέψει στην πατρίδα του προκειμένου να της φανεί χρήσιμος, παρόλο που μεσουρανούσε στη Γερμανία, είναι μάλλον ενδεικτική της αγάπης του για την [Ελλάδα](#).

Στην [Σμύρνη](#) ο Καραθεοδωρής έμεινε μέχρι την [κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου](#) τον [Αύγουστο](#) του [1922](#). Όταν οι [Τούρκοι](#) εισέβαλαν στην πόλη, ο 49χρονος Καραθεοδωρή κατόρθωσε να διασώσει τη βιβλιοθήκη και πολλά από τα εργαστηριακά όργανα του Ιονίου Πανεπιστημίου και να τα μεταφέρει στο [Πανεπιστήμιο Αθηνών](#). Η δωρεά Καραθεοδωρή βρίσκεται μέχρι τις μέρες μας στο Μουσείο Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το [1922](#) διορίστηκε καθηγητής στο [Πανεπιστήμιο Αθηνών](#) και το [1923](#) διορίστηκε καθηγητής στο [Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο](#).

Μάλλον απογοητευμένος από την μίζερη κατάσταση των ελληνικών πανεπιστημίων, εγκατέλειψε την Ελλάδα το [1924](#), για να αναλάβει καθηγητική θέση στο [Πανεπιστήμιο του Μονάχου](#), που εκείνο τον καιρό ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της Γερμανίας και δίδασκαν σ' αυτό κορυφαία ονόματα. Το Νοέμβριο του [1926](#), έγινε μέλος στη νεοϊδρυθείσα [Ακαδημία Αθηνών](#) για την τάξη των [Θετικών Επιστημών](#). Το [1928](#), ανταποκρινόμενος σε πρόσκληση από το [Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ](#) και την Αμερικανική Μαθηματική Εταιρεία, επισκέφθηκε τις [ΗΠΑ](#) μαζί με την γυναίκα του για έναν σχεδόν χρόνο, για να δώσει διαλέξεις σε διάφορα αμερικανικά πανεπιστήμια, ανάμεσά στα οποία το [Πανεπιστήμιο Πρίνστον](#), το [Πανεπιστήμιο της Πενσυλβανία](#), το Πανεπιστήμιο του Τέξας στο [Άστιν](#) και άλλα.

Το [1930](#), πάλι μετά από πρόσκληση του [Ελευθέριου Βενιζέλου](#), ανέλαβε καθήκοντα κυβερνητικού επιτρόπου στο [Πανεπιστήμιο Αθηνών](#) και το [Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης](#) για να βοηθήσει στην αναδιοργάνωση του πρώτου και στην οργάνωση του (νεοσύστατου) δεύτερου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΝΤΟΒΑ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ